

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustuse number	6-24/272138
Otsuse kuupäev	12.01.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	SRINI OÜ vaidlustus Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse riigihankes „e-Politsei arendustööd“ (viitenumber 272138) SRINI OÜ hankemenetlusest kõrvaldamise ning AS-i Finestmedia pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Vaidlustaja	SRINI OÜ, esindajad vandeadvokaadid Arne Ots ja Kristi Traagel
Hankija	Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus
Kolmas isik	AS Finestmedia, esindaja Jan Urva

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p-i 8 ja § 192 lg 3 p-i 7 alusel

Jätta SRINI OÜ vaidlustus läbi vaatamata ja tagastada vaidlustajale.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 14.11.2023 avaldas Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (edaspidi Hankija) riigihangete registris minikonkursi teate „e-Politsei arendustööd“ (viitenumber 272138) (edaspidi Riigihange).

Tegemist on raamlepingu hankega nr 253771 seotud hankega.

2. 02.01.2024 otsustas Hankija:

- kõrvaldada SIRINI OÜ Riigihankelt;
- tunnistada edukaks AS-i Finestmedia pakkumus.

3. 09.01.2024 kell 17.20 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) SRINI OÜ (edaspidi Vaidlustaja) vaidlustus, milles taotletakse p-s 2 nimetatud otsuste kehtetuks tunnistamist.

4. 10.01.2024 kell 10.57 teavitas vaidlustuskomisjon kirjaga nr 12.2-10/6 (edaspidi Teade) Hankijat ja AS-i Finestmedia (edaspidi Kolmas isik) vaidlustuse esitamisest.

Hankija on kinnitas Teate kättesaamist 10.01.2024 kell 15.35 ja edastas sõlmitud hankelepingu. Kolmas isik kinnitas teate kättesaamist 10.01.2024 kell 18.04.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

5. Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 197 lg 1 p-i 8 kohaselt lõpeb vaidlustusmenetlus vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus osaliselt või täielikult läbi vaatamata, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 192 lg-s 3 sätestatud alused.

RHS § 189 lg 5 kohaselt *vaidlustus, mis esitatakse raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimise menetluses, peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile seitsme päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.*

Seega vaidlustuse läbivaatamist takistavad nii seitsme päevase tähtaja rikkumine kui ka fakt, et hankeping on juba sõlmitud. Vaidlustuskomisjon mõõnab, et vaidlustus on käesoleval juhul esitatud tähtaegselt (seitsme päeva jooksul ja enne hankelepingu sõlmimist), kuid vaatamata vaidlustuse tähtaegsusele esineb alus selle läbi vaatamata jätmiseks.

6. Lepingu sõlmimise fakt ei ole takistuseks vaidlustuse läbivaatamiseks mitte üksnes vaidlustuse tähtaegsuse hindamisel, vaid vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus muuhulgas ka juhul, kui kehtiv hankeping hankija ja kolmanda isiku vahel on sõlmitud pärast vaidlustuse laekumist vaidlustuskomisjonile, kuid enne RHS § 194 lg-des 2 või 3 nimetatud teate saamist [---]. Sellisel juhul jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle vaidlustajale RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel.

7. Hankija ja Kolmanda isiku vahel on hankeping sõlmitud 10.01.2024 kell 11.36, mil Kolmas isik selle allkirjastas (Hankija on allkirjastanud hankelepingu 02.01.2024 kell 16.51 ja hankelepingu p-i 6.1 kohaselt jõustub hankeping *alates hetkest, kui pooled on hankelepingu allkirjastanud*). Vaidlustajal oleks vaidlustuse esitamise õigus ning vaidlustuse läbivaatamist saaks pidada võimalikuks vaid juhul, kui sõlmitud hankeping oleks tühine, kuid käesoleval juhul see nii ei ole.

7.1. Riigihankes ei pidanud kohaldama hankelepingu sõlmimiseks ooteaega.

RHS § 120 lg 3 sätestab, et *ooteaega ei pea kohaldama hankelepingu sõlmimise korral raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel [---].*

Antud juhul sõlmiti hankeping raamlepingu alusel (Riigihange on raamlepingu hankega nr 253771 seotud hange), mistõttu Hankija ei olnud kohustatud kohaldama ooteaega ja sõlmitud hankeping ei ole tühine RHS § 120 lg-s 1 sätestatud 14-päevase ootaja järgimata jätmise tõttu. Kuna ooteaega hankelepingu sõlmimiseks olnud, ei olnud Hankijal ja Kolmandal isikul õiguslikku takistust hankelepingu sõlmida alates 02.01.2024.

7.2. Niisuguse vaidlustuse saamisel, mille puhul puuduvad RHS § 192 lg-s 3 nimetatud alused

see läbi vaatamata jätta, teatab vaidlustuskomisjon viivitamata hankijale ja kolmandale isikule vaidlustuse esitamisest ja edastab neile vaidlustuse koopia (RHS § 194 lg 2).

Vaidlustuskomisjon on saatnud Teate ja edastanud vaidlustuse koopia Hankijale ja Kolmandale isikule 10.01.2024 kell 10.57.

Pärast vaidlustuse esitamise kohta RHS § 194 lg-s 2 nimetatud teate saamist, kuid enne käesoleva seaduse §-s 201 nimetatud tingimuse saabumist sõlmitud hankeleping on tühine (RHS § 194 lg 4).

Kuna Hankija on hankelepingu allkirjastanud juba 02.01.2024, siis tema ei saanud Teate saamisel hoiduda hankelepingu sõlmimisest ja hankelepingu sõlmimine sõltus Kolmandast isikust (Kolmanda isiku poolt hankelepingu allkirjastamisest). Seega antud juhul on küsimus üksnes selles, kas Kolmandal isikul oli 10.01.2024 kell 11.36 lepingut allkirjastades (sõlmides) RHS 194 lg-st 4 tulenev keeld hankelepingu sõlmimiseks.

7.2.1. RHS § 194 lg 2 kohane teade vaidlustuse esitamisest edastati Hankijale ja Kolmandale isikule vaidlustuskomisjoni poolt e-kirjaga 10.01.2024 kell 10.57.

E-kiri on jõudnud saajani, kui see on saabunud saaja või tema valitud teenusepakkuja serverisse, kuid e-kiri on kätte saadud alles siis, kui saajal on mõistlik võimalus sellega tutvuda (Riigikohtu 21.12.2007 otsus kohtuasjas nr 3-2-1-123-07, p 12 viimane lõik). Halduskohus on haldusasja 3-19-2155 p-s 12 sellega ka nõustunud: *Kohus nõustub vastustajaga, et hankemenetluses saab elektroonilisel teel saadetud teate lugeda kättesaaduks alles peale seda, kui isikul on mõistlik võimalus sellega tutvuda. Kättesaamine ei ole toimunud pelgalt teate jõudmisega adressaadi meiliserverisse. RHS kohaselt on võimalik VAKO teade lugeda kättesaaduks kahel moel. Esiteks loetakse see kättesaaduks, kui isik ise kinnitab teate kättesaamist. Teiseks, kui isik jääb passiivseks, kohaldub RHS § 192 lg 6, mille kohaselt loetakse VAKO teated menetlusosalistele teatavaks tehtuks järgmisel tööpäeval nende VAKO-le teadaolevale elektronposti aadressile edastamisest arvates.*

Seega isegi kui Teade vaidlustuse kohta jõudis Kolmanda isiku e-postkasti enne hankelepingu sõlmimist, ei pidanud Kolmas isik seda 39 minutit hiljem igal juhul kätte saama ja hoiduma seetõttu hankelepingu sõlmimisest. Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole Kolmas isik, kinnitades 10.01.2024 kell 18.04 vaidlustuskomisjoni kirja kättesaamist, iseenesest ebamõistlikult viivitanud Teate (kätte) saamisega.

7.2.2. Vaidlustuskomisjon pöördus 11.01.2024 Kolmanda isiku poole järelepärimisega, millal Kolmas isik Teate *sisuga tegelikult tutvus*. Kolmas isik selgitas, et pööras Teatele tähelepanu alles pärast seda, kui oli 10.01.2024 kell 15.06 saanud SMIT-i teavituse, et „*Juhime tähelepanu, et sõlmitud hankeleping on tühine tulenevalt RHS § 194 lõikest 4 seoses täna kell 10:57 VAKO poolt edastatud vaidlustusteatest, mis edastati ka teie (Jan Urva) e-postile.*“

Vaidlustuskomisjon ei saa kohustada Kolmandat isikut lugema e-kirju mingis konkreetses järjekorras, nt nende saabumise või tähtsuse järjekorras, mistõttu on usutav, et Kolmas isik ei pidanud esmapilgul oluliseks vaidlustuskomisjoni kantselei töötaja e-posti aadressilt saadetud e-kirja Teatega ja tegeles esmajärjekorras talle teadaolevalt Hankijalt saabuvate e-kirjadega. Vaidlustuskomisjonil puuduvad tõendid väitmaks, et Kolmas isik on pahatahtlikult Teate saamisega viivitanud või on tegelikult Teate kätte saanud ja sellega tutvunud enne hankelepingu sõlmimist. Seega 10.01.2024 kell 11.36 sõlmitud hankeleping ei ole tühine ka RHS § 194 lg-st 4 tulenevalt.

7.3. Tulenevalt eespooltoodust ei ole Hankija ja Kolmanda isiku vahel sõlmitud hankeleping tühine, kehtiva hankelepingu sõlmimise tõttu ei ole Vaidlustajal enam võimalik jõuda hankelepingu sõlmimiseni Hankijaga ja vaidlustus tuleb jätta läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel Vaidlustajal vaidlustuse esitamise õiguse puudumise tõttu.

8. Kuna vaidlustus jääb läbi vaatamata, on Vaidlustajal õigus nõuda riigilõivuseaduse § 15 lg 1

p-i 5 alusel vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu tagastamist. Riigilõivu tagastamise taotlus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile vastavalt riigilõivuseaduse §-le 12.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk